

VASTE COMMISSIE VOOR
TAALTOEZICHT

Brussel, 08 -07-1997

De heer L. VAN DEN BOSSCHE
Vlaams Minister van Onderwijs
en Ambtenarenzaken

Koningsstraat 138
1000 BRUSSEL

Uw brief van

Uw kenmerk
136B/GR/W59/
261196-1/23737

ONS kenmerk

29.087/I/PN
JJP/NC

Bijlagen

Mijnheer de Minister,

Ter zitting van 29 mei, 5 en 12 juni 1997 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (V.C.T.) een onderzoek gewijd aan uw vraag om advies van 7 maart 1997 m.b.t. het organiseren van een taalexamen voor de directieambten van basisscholen in de zes randgemeenten.

*

*

*

Uw vraag luidt als volgt:

"Naar aanleiding van een recente aanvraag tot subsidiëring van een schoolhoofd van een Franstalige school in één van de Brusselse randgemeenten met taalfaciliteiten kwamen we tot de vaststelling dat op 8 titularissen er 6 niet voldoen aan het KB van 18 juli 1966 houdende coördinatie van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

Overeenkomstig artikel 1, § 1, 4° van dit besluit zijn de taalwetten van toepassing op de administratieve handelingen van schooloverheden.

Verder stelt art. 27 van bovenvermeld K.B. dat niemand tot een ambt of betrekking in een plaatselijke dienst van een randgemeente kan worden toegelaten tenzij betrokkene de Nederlandse taal kent. Deze kennis wordt bewezen uit de vereiste bekwaamheidsbewijzen die in het Nederlands zijn uitgereikt of voor zover betrokkene beschikt over een bewijs betreffende de kennis van de Nederlandse taal, uitgereikt door de Vast Weravingssecretaris (art. 53 van bovenvermeld K.B.).

Uit een telefonisch onderhoud van de administratie Basisonderwijs met het Vast Wervingssecretariaat is gebleken dat de desbetreffende examens de afgelopen twintig jaar niet meer zijn ingericht.

Teneinde de situatie van de huidige titularissen te regulariseren en gelet op het feit dat zij reeds gedurende meerdere jaren het betrokken ambt uitoefenen, stelde ik in mijn brief aan de heer Vast Wervingssecretaris voor de huidige titularissen een mondeling proef te doen afleggen in plaats van hen te onderwerpen aan het taalexamen voorgeschreven bij artikel 27 van bovenvermeld KB.

Gelet op het antwoord (cfr. bijlage) van de heer Vast Wervingssecretaris, vraag ik hierbij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht om advies betreffende het in te richten taalexamen ter regularisatie van de situatie van de huidige titularissen.

In bijlage laat ik u eveneens een afschrift van het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht genomen tijdens de zitting van 22 januari 1976 over bovenvermeld onderwerp geworden".

In het vernoemd schrijven van de Vast Wervingssecretaris werd het volgende gesteld:

"Bedoeld taalexamen over de grondige kennis van de Nederlandse taal voor een betrekking van niveau 2 omvat een computergestuurd en een mondeling gedeelte (zie de artikelen 7 en 14ter van het koninklijk besluit van 30 november 1966 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken samengevat op 18 juli 1966 (IX)).

Anderzijds stelt u voor de huidige titularissen alleen maar aan een mondeling taalexamen te onderwerpen. Zulks miskent m.i. de bepalingen van bovenvermeld artikel 27 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken die strikt dienen te worden geïnterpreteerd en die bovendien geen enkel onderscheid maken tussen "huidige" en "toekomstige" instellingshoofden".

*

*   *

Uit de door de administratie Basisonderwijs van de Vlaamse gemeenschap verschaft inlichtingen blijkt het volgende.

- De schoolhoofden van de 8 Franstalige basisscholen in de zes randgemeenten hebben geen bijkomende inkomsten binnen of buiten het onderwijs.
Het betreft dus functies van schoolhoofd die niet gecumuleerd worden met die van leraar.

- Voorbeelden van administratieve handelingen die voormelde schoolhoofden moeten stellen zijn:
  - * personeelsadministratie (contact met het departement Onderwijs)
  - * leerlingenadministratie (contact met het departement Onderwijs)
  - * contact met de inspectie
  - * contact met de ouders
  - * contact met het P.M.S.-centrum enz...
- De inspectie van de Franse Gemeenschap is enkel op pedagogisch vlak bevoegd, en dit krachtens een protocol van 1969 tussen de toenmalige ministers van Nationale Opvoeding. Op alle andere vlakken is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd.

*

*   *

Uit de besprekingen die de V.C.T. wijdde aan het onderzoek van uw vraag om advies is gebleken dat er geen meerderheid in de verenigde afdelingen werd bereikt.

Overeenkomstig artikel 9 van het K.B. van 4 augustus 1969 tot regeling van de rechtstoestand van de voorzitter en van de leden van de V.C.T. en tot regeling van dezer werking wordt hierna een beknopte nota overgemaakt die de uitgebrachte meningen weergeeft.

*

*   *

Mening van de Nederlandse Afdeling.

Overeenkomstig artikel 1, § 1, 4° S.W.T. zijn deze wetten van toepassing op de administratieve handelingen van de schooloverheden.

De personen die aan het hoofd van een school staan en die dus met de administratieve leiding ervan belast zijn, zijn als ambtenaren verantwoordelijk voor de toepassing van artikel 1, § 1, 4° S.W.T. en derhalve ten volle aan de bepalingen van voormelde wetten onderworpen.

Overeenkomstig artikel 27, S.W.T., kan niemand in de plaatselijke diensten van de randgemeenten tot een ambt of betrekking benoemd of bevorderd worden indien hij de Nederlandse taal niet kent.

Deze kennis moet bewezen worden door middel van het vereiste diploma of studiegetuigschrift waaruit blijkt dat het onderwijs in het Nederlands werd genoten, of bij ontstentenis daarvan door een examen (schriftelijk en mondeling) in de zin

van de artikelen 7 en 14ter van het K.B. nr. IX van 30 november 1966 (de grondige kennis).(art. 27, 2e en 3e lid S.W.T.)

Overeenkomstig artikel 53, S.W.T., is alleen de Vast Wervingssecretaris bevoegd om bewijzen inzake taalkennis vereist door de S.W.T. uit te reiken.

*

*

*

Mening van de Franse afdeling.

1. De op 18 juli 1966 gecoördineerde taalwetten in bestuurszaken moeten restrictief worden geïnterpreteerd. De VCT heeft - in haar vaste rechtspraak - altijd voorgehouden dat die wetten m.b.t. de schooloverheden niet in taalexamen hadden voorzien. Dat werd duidelijk toegepast in het advies 4078 van 22 januari 1976, zowel in de overwegingen als in het beschikkend gedeelte ervan. De minister zelf verwijst naar dat advies.

Het VWS is, krachtens artikel 53 van de SWT, alleen bevoegd om bewijzen omtrent de bij de wet van 2 augustus 1963 vereiste taalkennis uit te reiken; geen enkele bepaling van die wet voorziet in taalexamen voor schoolhoofden.

Het VWS is derhalve volstrekt onbevoegd om op grond van de SWT taalexamen voor de schooloverheden te organiseren; indien het zulks wel deed, zou het de SWT overtreden net als - zoals in punt 2 vermeld wordt - de wet van 30 juli 1963 betreffende de taalregeling in het onderwijs (artikel 13) en de Grondwet (artikel 129, § 2) krachtens welke, in de randgemeenten, aan de bepalingen betreffende het gebruik van de talen geen verandering kan worden aangebracht dan bij een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid (bijzondere meerderheid).

Het is derhalve relevant dat het VWS tot dusver nooit taalexamen voor schooloverheden heeft georganiseerd en dat de vice-gouverneur nooit een benoeming tot schooldirecteur in een randgemeente heeft geschorst; beide diensten hebben steeds erkend dat de SWT niet op de benoemingsvoorwaarden van schooloverheden van toepassing waren.

De benoeming van die directeurs is onaanvechtbaar en kan juridisch niet opnieuw in het gedrang worden gebracht.

2. Als algemene wet, zijn de SWT slechts van toepassing voor zover de materie niet wordt geregeld door een andere wet. De VCT heeft dat principe voortdurend toegepast, o.m. op grond van artikel 1, § 1, SWT.

Overwegende inderdaad dat artikel 1 enerzijds betrekking heeft op diensten of personen en anderzijds op werkzaamheden, handelingen of verrichtingen gesteld door personen of lichamen; dat voor deze tweede categorie de benoemings- en bevorderingsvereisten onder taaloogpunt bij andere wetten dan de wet van 2 augustus 1963 zijn geregeld;

Overwegende dat bijv. voor de leden van de stem- en stemopnemingsbureaus waarvan de verrichtingen ook beheerst worden door de wet van 2 augustus 1963 duidelijk in het verslag Saint-Remy (311 - (1961-1962) Nr. 27, p. 10) is verklaard dat het niet mogelijk was bij de wet een regeling te treffen in verband met aan de voorzitters en bijzitters van de kies- en stembureaus op te leggen taalkennis, waardoor dus blijkt dat artikel 15 ter zake niet van toepassing is;

Overwegende eveneens dat in het verslag Saint-Remy (331 - (1961-1962) Nr. 27, p. 8) ten aanzien van de administratieve handelingen van de rechterlijke macht gezegd wordt: "Het is normaal dat, ten aanzien van hun betrekkingen met de openbare diensten, bedoelde personen en hun tuchtraden zich naar de voorschriften van de wet gedragen, wanneer zij in hun hoedanigheid van "openbaar ambtenaar" (...) of van "ministerieel officier" (...) handelen. Hun benoeming is trouwens aan welbepaalde voorwaarden inzake taalkennis onderworpen (artikel 43, §§ 10 tot 12 en artikel 45 van voornoemde wet van 15 juni 1935); dat uit deze tekst blijkt dat artikel 15 van de wet van 2 augustus 1963 ter zake van de taalkennis niet toepasselijk wordt geacht;

Overwegende dat voor het geval dat hier besproken is de wet van 2 augustus 1963 ook enkel de administratieve handelingen betreft van de schooloverheden, waarvan de benoemingsvereisten onder taalopzicht ook bij een andere wet zijn geregeld;

Overwegende dan ook dat ter zake van het kwestieuze verzoek de Vaste Commissie voor Taaltoezicht onbevoegd is;

OM DEZE REDENEN BESLUIT:

Artikel 1.- De Nederlandse Afdeling verklaart zich ter zake onbevoegd."

Einde citaat.

Bijgevolg heeft de VCT zich op het stuk van de benoemingsvoorwaarden van een schoolhoofd onbevoegd verklaard: vanuit taaloogpunt bekeken, ressorteren die benoemingsvoorwaarden onder een andere wet.

Voor de schooloverheden van de 6 randgemeenten en dus ook van Brussel-Hoofdstad en van het Duitse taalgebied, ... VWS-taalexamen vragen, impliceert dat de VCT die ook zou moeten eisen voor de organiserende overheid van het vrij onderwijs, de gerechtelijke overheden en hun helpers, of voor de voorzit-

ters van de stem- en stemopnemingsbureaus (artikel 1, § 1, 5°) of van het Rekenhof en de Raad van State (artikel 1, § 1, 3°).

De enige terzake bevoegde minister is de federale minister die belast is met de toepassing van de voornoemde wet van 30 juli 1963 en de enige toepasselijke wetgeving, deze wet zelf.

Conclusie

1. De VCT is niet bevoegd voor schoolaangelegenheden (vaste rechtspraak op grond van artikel 1, § 1, SWT). Hetzelfde geldt voor het VWS, art. 53, SWT: bevoegdheid beperkt tot de taalexamens als bedoeld door de SWT.
2. De enige toepasselijke wetgeving is de wet van 30 juli 1963 betreffende de taalregeling in het onderwijs - een wet die enkel door een bijzondere meerderheid kan worden gewijzigd.
3. De voornoemde wet van 30 juli 1963 biedt geen enkele rechtsgrond om van de schoolhoofden van de Franstalige basisscholen van de randgemeenten een grondige kennis van het Nederlands te eisen.
4. In de randgemeenten, daar waar de wet onderwijs in het Frans mogelijk maakt, putten de Franstalige inwoners van die gemeenten (Franstalige ouders, leerlingen, leerkrachten) het recht die scholen onder leiding van een Franstalige te zien geplaatst worden, uit artikel 13 van de voornoemde wet van 30 juli 1963.

Dat artikel 13 niet naleven en de toepassings sfeer van de SWT uitbreiden zou, t.a.v. de inwoners van die randgemeenten, een overtreding van die wetten en van de artikelen 129, § 2, en 143, § 1, van de Grondwet zijn.

*

*

*

Overeenkomstig artikel 9, 2e lid van hoger vermeld K.B. van 4 augustus 1969 wordt een afschrift van deze nota aan de Minister van Binnenlandse Zaken gezonden.

Met de meeste hoogachting.

De Voorzitter,

A. VAN CAUWELAERT - DE WYELS